

THIẾT KẾ BÀI ĐỌC HIỂU VĂN HỌC VIỆT NAM TRONG SÁCH GIÁO KHOA TRUNG HỌC PHỔ THÔNG CỦA MỸ VÀ HƯỚNG VẬN DỤNG BIÊN SOẠN SÁCH GIÁO KHOA NGỮ VĂN MỚI Ở VIỆT NAM

PHAN THỊ HỒNG XUÂN

**Trường Đại học Sư phạm Hà Nội
Email: phanhongxuan@gmail.com**

Tóm tắt: Để đạt được mục đích giáo dục của môn học Ngữ văn theo yêu cầu đổi mới mà chương trình giáo dục phổ thông tổng thể đặt ra, vấn đề nghiên cứu, thiết kế bài học Ngữ văn theo hướng tiếp cận năng lực là một nhiệm vụ quan trọng, quyết định việc hiện thực hoá chương trình môn học, chất lượng sách giáo khoa, kết quả giáo dục môn học. Từ việc nghiên cứu bài đọc hiểu thơ Nguyễn Trãi trong sách giáo khoa Ngữ văn của Nhà xuất bản Glencoe McGraw-Hill, bài viết đưa ra những đề xuất cho việc thiết kế bài học đọc hiểu trong sách giáo khoa Ngữ văn mới ở Việt Nam nhằm phát triển năng lực học sinh.

Từ khóa: Đọc hiểu; văn học Việt Nam; sách giáo khoa; Ngữ văn; trung học phổ thông.

(Nhận bài ngày 30/8/2017; Nhận kết quả phản biện và chỉnh sửa ngày 15/9/2017; Duyệt đăng ngày 25/9/2017).

1. Đặt vấn đề

Chương trình (CT) giáo dục phổ thông (GDPT) tổng thể được xây dựng theo định hướng phát triển phẩm chất và năng lực người học. Môn Ngữ văn thuộc lĩnh vực giáo dục ngôn ngữ và văn học. Lĩnh vực này “có vai trò đặc biệt quan trọng trong việc bồi dưỡng cho học sinh (HS) những phẩm chất cao đẹp, quan niệm sống và phép ứng xử nhân văn”, “HS được hình thành và phát triển các năng lực đặc thù như năng lực giao tiếp, năng lực thẩm mĩ, năng lực cảm thụ văn học và những năng lực chung như năng lực sáng tạo (năng lực tưởng tượng, tư duy phản biện), năng lực tự chủ và năng lực hợp tác; có ý thức thường xuyên trau dồi ngôn ngữ; có hứng thú đọc sách, thưởng thức và khám phá văn học.” [1] Mục tiêu của CT GDPT tổng thể đòi hỏi việc xây dựng CT môn học, thiết kế sách giáo khoa (SGK), thiết kế bài học Ngữ văn cần hướng tới phát triển năng lực của HS. Trong bài viết này, chúng tôi phân tích cấu trúc, nội dung một bài học đọc hiểu thơ Nguyễn Trãi trong SGK Ngữ văn của Nhà xuất bản (NXB) Glencoe McGraw-Hill, từ đó đưa ra những đề xuất trong việc xây dựng bài đọc hiểu trong SGK Ngữ văn mới ở Việt Nam theo định hướng phát triển năng lực của HS giai đoạn đổi mới giáo dục hiện nay.

Các công trình nghiên cứu về SGK, bài học Ngữ văn theo xu hướng quốc tế đã bắt đầu được chú ý trong những năm gần đây. Bài viết “SGK Ngữ văn của Hàn Quốc và kinh nghiệm đối với Việt Nam” của Cho Jae Hyun và Bùi Mạnh Hùng [2] đã miêu tả SGK Ngữ văn Hàn Quốc từ tiểu học, trung học cơ sở (THCS) và trung học phổ thông (THPT). Từ kinh nghiệm biên tập SGK của Hàn Quốc, các tác giả đưa ra những gợi ý đổi mới SGK ở Việt Nam. Tác giả Nguyễn Minh Thuyết có bài viết “SGK phổ thông nước ngoài và một số kinh nghiệm cho Việt Nam” [3]. Bài

viết phân tích một số bộ SGK nước ngoài như: Bộ SGK Le francais của Pháp, Bộ SGK Tiếng Anh của Ấn Độ, Bộ SGK của Hàn Quốc, Bộ SGK của Colombia..., từ đó rút ra một số kinh nghiệm cho việc biên soạn SGK của Việt Nam. Bàn về SGK của Hoa Kỳ, Trần Lê Hoa Tranh có bài viết “Giới thiệu một số cuốn SGK Ngữ văn của Mỹ” [4]. Trong bài viết này, tác giả đã giới thiệu mục lục của một số cuốn SGK của bang Ohio. Đó là các cuốn sách: Mastering the OGT (Ohio Graduation Test): Reading, và Mastering the OGT: Writing của tác giả Lesli J.Favor. Phân tích kinh nghiệm viết SGK của các nước, còn phải kể đến đề tài “Mô hình SGK nhằm đáp ứng yêu cầu của CT GDPT Việt Nam sau 2015” của tác giả Đỗ Ngọc Thống [5]. Chúng tôi chỉ ra các xu hướng nghiên cứu SGK để xác định mô hình tổng quát (các yêu cầu chung) cho SGK theo định hướng của CT sau 2015 và đề xuất mô hình SGK cho một số môn cụ thể. Các công trình nghiên cứu về SGK, bài học Ngữ văn trong xu hướng quốc tế đã được một số nhà nghiên cứu quan tâm. Tuy vậy, các công trình mới chỉ miêu tả xu hướng viết SGK nói chung ở một số nước, điểm mục lục của một vài cuốn sách Ngữ văn ở Hoa Kỳ. Riêng bài viết của tác giả Nguyễn Minh Thuyết có phân tích bài học môn Ngữ văn sâu hơn ở các nước Pháp, Ấn Độ, Hàn Quốc, Colombia. Rõ ràng, phân tích thiết kế bài học Ngữ văn nói chung, bài học đọc hiểu văn học Việt Nam nói riêng trong SGK THPT của Mỹ và nêu hướng vận dụng biên soạn SGK Ngữ văn mới ở Việt Nam vẫn chưa có bài viết nào đề cập tới.

2. Cách thiết kế bài đọc hiểu thơ Nguyễn Trãi trong SGK Ngữ văn Văn học thế giới của Nhà xuất bản McGraw- Hill

SGK Ngữ văn THPT của Mỹ không có cấu trúc cố định. Mỗi cuốn sách được thiết kế khác nhau. Cuốn

SGK Ngữ văn của NXB McGraw-Hill đã được dùng làm tài liệu dạy học ở nhiều bang như: New York, Ohio, California, Illinois. Cuốn sách Ngữ văn (Văn học thế giới) là cuốn sách tự chọn cho HS lớp 12. Cấu trúc cuốn sách gồm 3 phần và xếp theo thứ tự: Mục lục, Nội dung, Tài liệu tham khảo. Trước khi đến các bài học cụ thể, sách có phần hướng dẫn đọc tích cực cho HS theo thể loại (đọc truyện ngắn, văn bản phi hư cấu và thơ). Sáu đơn vị bài học tương đương với các khu vực văn học thế giới gồm: bài 1: Châu Phi (Africa), bài 2: Hi Lạp và La Mã cổ đại (Ancient Greece and Rome), bài 3: Tây Nam Á và Tây Trung Á (Southwest and South Central Asia), bài 4: Đông Á và Thái Bình Dương (East Asia and the Pacific), bài 5: Châu Âu (Europe), bài 6: Châu Mĩ (The Americas). Trong mỗi bài là những tác phẩm thuộc nhiều thể loại của các quốc gia ở khu vực, được sắp xếp theo trình tự thời gian sáng tác. Hệ thống bài học kĩ năng cũng tạo thành một mạch trong cuốn sách. Phần Tài liệu tham khảo gồm: Sổ tay thuật ngữ văn học (Literary Terms Handbook), Sổ tay ngôn ngữ (Language Handbook), Sổ tay viết (Writing Handbook), Sổ tay kĩ năng truyền thông (Communications Skills Handbook), Sổ tay đọc (Reading Handbook); từ điển, phụ lục.

Mỗi bài học đọc hiểu trong cuốn SGK Ngữ văn của NXB McGraw-Hill được xây dựng với quan điểm đọc hiểu là một quá trình trải nghiệm gồm ba giai đoạn: trước khi đọc, trong khi đọc và sau khi đọc. Bài học đọc hiểu còn được xây dựng tích hợp với các kĩ năng nghe, nói, viết và các kĩ năng ngôn ngữ khác. Bên cạnh các bài học đọc hiểu, cuốn sách Ngữ văn của NXB McGraw-Hill có các bài học chiến lược, bài học tạo lập văn bản, bài học ngữ pháp, bài học kĩ năng. Mô hình chung của bài đọc hiểu văn bản như sau (Bảng 1):

Bảng 1: Mô hình bài học đọc hiểu trong SGK Ngữ văn Văn học thế giới của NXB McGraw-Hill

1. Trước khi đọc (Before you read)	- Hoạt động khởi động - Tri thức nền
2. Văn bản	- Tên văn bản (tác giả) - Văn bản (có hình ảnh minh họa)
3. Phản hồi văn học (Responding to literature)	- Phản hồi cá nhân (Personal response) - Phân tích văn học (Analyzing Literature) - Mở rộng phản hồi (Extending your response)
4. Các yếu tố văn học (Literary Elements)	- Tri thức lí luận văn học có liên quan đến bài đọc hiểu

Bài học đọc hiểu văn bản “Ngôn chí 3” (Nguyễn Trãi) nằm trong SGK Ngữ văn của NXB McGraw-Hill, phần văn học Đông Nam Á. Chúng tôi mô tả ngắn gọn lại cấu trúc và nội dung bài học đọc hiểu thơ Nguyễn Trãi được thiết kế trong SGK của Mĩ như sau:

1. Trước khi đọc

a) Hoạt động khởi động

Đôi khi em muốn thoát khỏi thế giới và ở một mình

với những suy nghĩ riêng. Em sẽ đi đâu khi cảm thấy như vậy?

Viết nhanh: Viết lại ấn tượng của em về địa điểm lí tưởng mà em muốn đến. Đó có thể là một nơi thực tế hoặc là nơi chỉ tồn tại trong trí tưởng tượng.

Thiết lập mục đích: Tìm hiểu về địa điểm mà một nhà thơ Việt ở ẩn.

b) Tri thức nền

- Gặp gỡ Nguyễn Trãi (Phần này giới thiệu ngắn gọn về tiểu sử và sự nghiệp văn học của Nguyễn Trãi).

- Sự phát triển của nền văn học Việt Nam với sự ra đời của chữ Nôm (Phần này viết về việc Việt Nam đã chịu ảnh hưởng mạnh mẽ của văn hóa Trung Quốc, sự ra đời của chữ Nôm vào năm 1282 và Nguyễn Trãi đã viết nhiều thơ bằng chữ Nôm).

2. Hoạt động đọc văn bản

- Bản dịch bài thơ “Ngôn chí 3”. Bài thơ “Ngôn chí 3” bằng tiếng Việt như sau:

Am trúc hiện mai ngày tháng qua,

Thị phi nào đến cõi yên hà.

Bữa ăn dầu có dưa muối,

Áo mặc nài chi gấm là.

Nước dưỡng cho thanh, tri thường nguyệt,

Đất cày ngô ải, lạnh sương hoa.

Trong khi hứng động vừa đêm tuyết,

Ngâm được câu thần dạng dạng ca.

(*Thơ văn Nguyễn Trãi*, NXB Giáo dục, 1980)

3. Phản hồi văn học

a) Phản hồi cá nhân

- Em có đồng cảm với những cảm xúc trong bài thơ không? Tại sao có? Tại sao không?

b) Phân tích văn học

- Hỏi tưởng và giải thích

1. Nhà thơ đã ở đâu?

2. Nhà thơ thích những gì ở nơi này?

3. Nhà thơ có ý gì khi viết “Áo mặc nài chi gấm là”?

4. Chủ đề của một tác phẩm văn học là ý tưởng chính hoặc thông điệp. Em nghĩ chủ đề của bài thơ này là gì?

5. Em có nghĩ rằng nhà thơ chính là nhân vật trữ tình trong bài thơ này? Tại sao có hoặc tại sao không?

- Đánh giá và kết nối

6. Em có đồng ý với quan niệm của nhà thơ về những gì làm nên cuộc sống hạnh phúc không? Tại sao có hoặc tại sao không?

7. Em có nghĩ rằng hầu hết người Mĩ sẽ chọn “am trúc hiện mai” thay vì “gấm là”? Hãy giải thích. Em chọn cuộc sống nào? Tại sao?

8. Những hoàn cảnh nào của xã hội hiện đại tương ứng với “am trúc hiện mai” và “gấm là”?

9. Tại sao một số người thích dành thời gian để tránh xa chốn “thị phi”?

10. Nhà thơ nói rằng mình viết những câu thơ hay nhất vào đêm tuyết rơi. Khi nào hay nơi nào em cảm thấy mình có khả năng sáng tạo nhất? Tại sao?

c) Mở rộng phản hồi

Viết sáng tạo

Viết về nơi hoàn hảo: Đối với hoạt động khởi động

ở trên, em đã ghi lại địa điểm lí tưởng tránh xa chốn “thị phi”. Sử dụng những ghi chú như là cơ sở của một bài thơ theo mô hình “Ngôn chí 3”. Sử dụng chi tiết miêu tả cảm giác của em ở một nơi lí tưởng. Chia sẻ bài thơ của em với các bạn bằng cách đọc to lên hoặc đăng nó trên một bảng thông báo.

Hoạt động liên ngành

Ngệ thuật: Minh họa: Tạo một hình ảnh minh họa có thể gợi lên chủ đề hoặc tâm trạng trong bài thơ “Ngôn chí 3”, có thể chọn bất kì phương tiện hay phong cách nào. Ví dụ, em có thể vẽ một bức tranh thể hiện khung cảnh, hoặc một hình ảnh thể hiện cảm xúc theo phong cách trừu tượng; hoặc em có thể tạo ra những hình cắt dán được lấy cảm hứng từ bài thơ.

Lưu sản phẩm vào hồ sơ học của em

d) Yếu tố văn học

Hình ảnh: Trong một tác phẩm văn học, hình ảnh là bức tranh được vẽ bằng ngôn từ gợi lên những cảm xúc. Trong việc tạo ra hình ảnh, tác giả sử dụng các chi tiết cảm giác hoặc mô tả những gì lôi cuốn một hoặc nhiều giác quan trong năm giác quan?

1/ Tạo một bảng hai cột. Trong một cột, lập danh sách các hình ảnh trong bài thơ miêu tả cuộc sống của nhà thơ. Cột còn lại, viết phản hồi của em cho mỗi hình ảnh.

2/ Bài thơ cố gắng thể hiện một cuộc sống mà rất nhiều người Mĩ sẽ cho là một cuộc đời thanh bạch. Vậy bài thơ thể hiện thành công điều này như thế nào?

3. Một số suy nghĩ về hướng vận dụng thiết kế bài đọc hiểu trong sách giáo khoa Ngữ văn cấp Trung học phổ thông của Việt Nam

3.1. Thiết kế bài đọc hiểu theo hệ thống các hoạt động trải nghiệm (trước, trong và sau khi đọc văn bản)

Trước hết, cần quan niệm hoạt động đọc hiểu văn bản là một quá trình trải nghiệm. Bài học đọc hiểu trong SGK của Mĩ được tổ chức là một quá trình gồm ba giai đoạn nhỏ: trước khi đọc, trong khi đọc và sau khi đọc. Giai đoạn trước khi đọc, bài học thiết kế hoạt động khởi động bằng câu hỏi nối kết kinh nghiệm của HS với nội dung văn bản. Bài thơ “Ngôn chí 3” của Nguyễn Trãi nói về cuộc sống ẩn dật của nhà thơ ở chốn quê nhà, tránh xa chốn ồn ào, thị phi. Vì thế, câu hỏi mà SGK đưa ra là: “Đôi khi em muốn thoát khỏi thế giới và ở một mình với những suy nghĩ riêng? Em sẽ đi đâu khi cảm thấy như vậy?”. Kĩ năng viết được tích hợp trong hoạt động này là yêu cầu HS viết lại ẩn tượng về địa điểm lí tưởng mà mình muốn đến. Trước khi đọc, HS được cung cấp tri thức nền để hỗ trợ cho hoạt động đọc hiểu văn bản: tri thức về tác giả Nguyễn Trãi, sự phát triển của văn học Việt Nam với sự ra đời chữ Nôm. Như vậy, trước khi đọc là một giai đoạn quan trọng nhằm hoạt hóa trải nghiệm và tri thức đã có ở HS; bổ trợ tri thức nền để giúp HS khám phá văn bản. Giai đoạn trong khi đọc là hoạt động bạn đọc tương tác với văn bản. Ở bài đọc hiểu thơ Nguyễn Trãi, SGK đưa ra 10 câu hỏi để HS tìm hiểu văn bản. Sau khi đọc, HS được mở rộng hồi ứng về văn bản bằng hoạt động viết sáng tạo và tích hợp liên ngành.

3.2. Xây dựng hệ thống câu hỏi hướng dẫn đọc hiểu văn bản theo hướng phát triển năng lực đọc của học sinh

Hệ thống câu hỏi trong bài học đọc hiểu nên được xây dựng theo hướng hình thành phương pháp đọc. Hệ thống câu hỏi trong SGK của Mĩ rất đa dạng và chia thành các loại ứng với mục đích khác nhau. Trong quá trình đọc hiểu có các loại câu hỏi sau: câu hỏi phản hồi cá nhân; câu hỏi phân tích văn học. Trong bài học “Ngôn chí 3”, câu hỏi phản hồi cá nhân là: “Em có đồng cảm với những cảm xúc trong bài thơ không? Tại sao có? Tại sao không?”. Đây là câu hỏi mở, khơi gợi, tôn trọng cảm xúc của HS khi tiếp xúc với văn bản. Câu hỏi này chấp nhận hai hướng trả lời của HS: đồng cảm hoặc không đồng cảm nhưng trọng tâm để học sinh lí giải cảm xúc của mình. Câu hỏi phản hồi cá nhân thể hiện rõ quan điểm lấy người học làm trung tâm trong dạy học ở Mĩ. Câu hỏi phân tích văn học lại được chia thành hai loại gắn với hai mức độ tư duy. Đó là câu hỏi hồi tưởng và phân tích (recall and interpret), câu hỏi đánh giá và kết nối (evaluate and connect). Câu hỏi hồi tưởng và phân tích là những câu hỏi mà câu trả lời chủ yếu trích xuất thông tin từ văn bản. SGK Ngữ văn của Mĩ đã đưa ra những câu hỏi về thông tin chi tiết trong bài thơ (Nhà thơ đã ở đâu? Nhà thơ thích những gì ở nơi này? Nhà thơ có ý gì khi viết “Áo mặc nài chi gấm là?”) câu hỏi khái quát về chủ đề và nhân vật trữ tình của bài thơ (Chủ đề của bài thơ này là gì? Nhân vật trữ tình trong bài thơ này có phải chính là tác giả?) Câu hỏi đánh giá và kết nối là những câu hỏi mở, đòi hỏi HS tư duy ở mức độ cao hơn. Câu hỏi đánh giá cho phép HS có thể đồng ý hay không đồng ý với nội dung của văn bản. Bài đọc hiểu có hai câu hỏi hướng tới mức độ đánh giá: Em có đồng ý với quan niệm của nhà thơ về những gì làm nên cuộc sống hạnh phúc không? Tại sao có hoặc tại sao không? Em có nghĩ rằng nhiều người Mĩ sẽ chọn “am trúcthiên mai” thay vì “gấm là”? Hãy giải thích. Em sẽ chọn cuộc sống nào? Tại sao? Những câu hỏi này có tác dụng khơi gợi suy nghĩ riêng của HS: đồng ý hay không đồng ý về một cuộc sống theo tác giả là hạnh phúc: sống thanh thản, tự do, tự tại hài hòa với thiên nhiên, đơn sơ, đạm bạc không màng đến phú quý, giàu sang. Với câu hỏi này, có HS sẽ đồng tình, cho rằng đây là lối sống đẹp với niềm vui thanh cao, lành mạnh. Nhưng cũng sẽ có HS cho rằng đây là lối sống thoát li thực tế, không phù hợp với xã hội hiện đại. Từ đó, HS sẽ nêu quan điểm của mình về việc lựa chọn cách sống nào. Có thể nói, đây là những câu hỏi mở, hấp dẫn nhưng còn ít xuất hiện trong SGK Ngữ văn trung học ở Việt Nam. Trong việc thiết kế bài học đọc hiểu, cần chú ý đến những câu hỏi ở mức độ đánh giá để phát triển năng lực đọc hiểu cũng như năng lực tư duy, phản biện của HS. Trong bài đọc hiểu “Ngôn chí 3”, SGK đưa ra hai câu hỏi giúp HS nối kết nội dung văn bản với cuộc sống hiện tại của các em: Tại sao một số người thích dành thời gian xa chốn “thị phi”? Nhà thơ nói rằng mình viết những câu thơ hay nhất vào đêm tuyết rơi. Khi nào hay nơi nào em cảm thấy mình có khả năng sáng tạo nhất? Tại sao? Những câu hỏi này sẽ kéo gần khoảng cách của những

tác phẩm văn học cổ với cuộc sống thực tại của HS, nối kết thông điệp được gửi gắm trong tác phẩm vào cuộc sống của các em.

3.3. Bài học đọc hiểu tích hợp các kỹ năng giao tiếp và tích hợp liên môn

Bài học đọc hiểu có mục tiêu trọng tâm là phát triển năng lực đọc của HS. Trong bài đọc hiểu thơ Nguyễn Trãi ở SGK Ngữ văn của Mĩ, các tác giả soạn sách đã tích hợp rèn cho HS kỹ năng viết. Kỹ năng viết được tích hợp ngay trong hoạt động khởi động thể hiện ở hoạt động viết tự do (freewrite). Nhiệm vụ viết gắn với nội dung của bài đọc hiểu mà HS sẽ đọc. Bài thơ “Ngôn chí 3” viết về cuộc sống nhàn dật mà tác giả lựa chọn: sống chốn quê nhà, hài hòa với thiên nhiên, tránh xa cuộc sống bon chen, giành giật để mưu danh lợi, phú quý ở thành thị. Vì thế, bài học giao cho HS nhiệm vụ viết lại ấn tượng của em về địa điểm lí tưởng mà em muốn đến. Đó có thể là một nơi thực tế hoặc là nơi chỉ tồn tại trong trí tưởng tượng. Hoạt động viết trong phần khởi động thực chất là chuẩn bị cho phần viết sáng tạo (Creative Writing) ở bước mở rộng hồi ứng (Đối với hoạt động khởi động ở trên, em đã ghi lại địa điểm lí tưởng tránh xa chốn “thị phi”. Sử dụng những ghi chú như là cơ sở của một bài thơ theo mô hình “Ngôn chí 3”). Hoạt động viết sáng tạo cho thấy mục đích của bài đọc hiểu không chỉ là phát triển năng lực đọc của HS mà còn phát triển cho các em năng lực sáng tạo: học thơ không chỉ để biết cách đọc thơ mà còn để làm thơ. Bài đọc hiểu trong SGK của Mĩ còn có hoạt động tích hợp liên ngành, nối kết văn học với những loại hình nghệ thuật khác. HS có thể vẽ một bức tranh thể hiện khung cảnh, hoặc một hình ảnh thể hiện cảm xúc theo phong cách trừu tượng; hoặc tạo ra những hình cắt dán được lấy cảm hứng từ bài thơ. Qua hoạt động này, HS vừa được học vừa được thư giãn, sáng tạo và có cơ hội để nhìn nhận, suy ngẫm nhiều vấn đề trong xã hội.

3.4. Hướng dẫn học sinh sử dụng các chiến thuật đọc hiểu trong thiết kế bài học

SGK Ngữ văn của Mĩ được thiết kế cài đặt các chiến thuật trong dạy học đọc hiểu văn bản. Một nội dung quan trọng nằm ở ngay phần đầu cuốn sách trước khi học các văn bản đọc hiểu cụ thể là hướng dẫn đọc tích cực (Guide to Active Reading). Phần này hướng dẫn HS sử dụng các chiến thuật đọc hiểu theo từng thể loại văn bản (văn bản hư cấu, phi hư cấu, thơ). Chiến thuật đọc

hiểu ngầm chi phối việc xây dựng bài học, thiết kế câu hỏi. Trong thiết kế bài “Ngôn chí 3”, chiến lược đọc thơ được thể hiện khá rõ. Đó là đọc bài thơ để lắng nghe âm thanh, nhịp điệu của bài, đọc để đồng cảm với những cảm xúc của nhà thơ. Từ đó, HS tưởng tượng về những hình ảnh, âm thanh, mùi, vị và cảm giác bài thơ mô tả, phân tích ý nghĩa của các dòng thơ, đánh giá quan niệm của tác giả trong bài thơ và kết nối nội dung của tác phẩm với cuộc sống hiện tại.

4. Kết luận

Môn Ngữ văn giúp hình thành và phát triển năng lực của HS, trong đó có các năng lực đặc thù như năng lực ngôn ngữ, năng lực thẩm mĩ, năng lực cảm thụ văn học và những năng lực chung như năng lực giao tiếp và hợp tác, năng lực sáng tạo. Bài học Ngữ văn THPT được xác định là lấy văn bản đọc hiểu làm trung tâm. Những kiến thức về ngôn ngữ và lí luận văn học được tích hợp xung quanh trở thành công cụ của bài đọc. Vì thế, bài viết đã phân tích cách SGK của Mĩ thiết kế bài học một tác phẩm thơ của Nguyễn Trãi, từ đó đề xuất một số nguyên tắc trong việc xây dựng bài học đọc hiểu trong SGK của Việt Nam để đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục ở nhà trường phổ thông hiện nay.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. Bộ Giáo dục và Đào tạo, (2017), *Chương trình giáo dục phổ thông tổng thể*.
- [2]. Cho Jae Hyun và Bùi Mạnh Hùng, (2008), *Sách giáo khoa Ngữ văn của Hàn Quốc và kinh nghiệm đối với Việt Nam*, Tạp chí Ngôn ngữ và Đời sống, số 12, tr.21-27.
- [3]. Nguyễn Minh Thuyết, (2012), *Sách giáo khoa phổ thông nước ngoài và một số kinh nghiệm cho Việt Nam*, Tạp chí Khoa học Giáo dục, số 80, tr 4-6; số 81, tr 4-6.
- [4]. Trần Lê Hoa Tranh, (2009), *Giới thiệu một số cuốn sách giáo khoa Ngữ văn của Mĩ* (<http://khoavanhoc-ngonngu.edu.vn>)
- [5]. Đỗ Ngọc Thống, (2013), *Đề tài Mô hình sách giáo khoa nhằm đáp ứng yêu cầu của Chương trình giáo dục phổ thông Việt Nam sau 2015*. Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam, Mã số V1012 - 03VN.
- [6]. *Literature: The Readers' Choice*, Publisher Glencoe McGraw Hill.
- [7]. *English-Language Arts Content Standards for California Public Schools*, (Kindergarten Through Grade Twelve), (<http://www.corestandards.org>).

DESIGNING THE READING COMPREHENSION LESSON OF VIETNAMESE LITERATURE IN THE US TEXTBOOK AND APPLICATION TREND IN COMPILING NEW VIETNAMESE TEXTBOOK IN VIETNAM

PHAN THI HONG XUAN

Hanoi National University of Education

Email: phanhongxuan@gmail.com

Abstract: To achieve the educational purpose in Vietnamese language according to renewal requirements set by the general curriculum, the issue of research and design Vietnamese language lessons towards competence is an important task, decide this subject realization, textbook quality and outcome. From the study of the reading comprehension of Nguyen Trai's poetry in Vietnamese textbook- Glencoe McGraw-Hill publishing house, the article provided suggestions for designing the reading comprehension lesson in new Vietnamese textbook in Vietnam with the aim to develop students' competence development.

Keywords: Reading comprehension; Vietnamese literature; textbook; Vietnamese language; high school.